

Beslissing van de Klachtencommissie van het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)

inzake de klacht van

xxxx, wonende te xxxx, hierna te noemen: Klaagster

tegen

- A. xxxx, exploitant van de zender xxxx, gevestigd te xxxx hierna te noemen: de Omroep (beklaagde sub a.)
- B. xxxx, in xxxx hierna te noemen: de Distributeur (beklaagde sub b.)

met betrekking tot

de Audiovisuele Productie: de commercial voor **The Cloverfield Paradox** hierna te noemen: de Commercial.

1. De Procedure

Klaagster heeft op 9 februari 2018 een klacht ingediend over de Commercial. Omdat er naar de mening van het bureau van NICAM mogelijk twee leeftijdscategorieën in het geding zouden kunnen zijn, heeft het bureau de klacht niet behandeld en de klacht direct voorgelegd aan de Klachtencommissie.

De voorzitter van de Klachtencommissie heeft de klacht op formele aspecten getoetst en bepaald dat de klacht voorshands in behandeling kan worden genomen.

De Omroep heeft op 12 maart 2018 schriftelijk verweer gevoerd.

De Distributeur heeft geen uitgebreid formeel verweer ingediend, maar per mail van 12 maart 2018 kort haar standpunt weergegeven.

De Klachtencommissie heeft de klacht behandeld in haar zitting van dinsdag 13 maart 2018. Op de zitting xxxx namens de Distributeur verschenen. De Omroep heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om haar standpunt op de zitting nader toe te lichten.

2. De Commercial

De Commercial heeft betrekking op de film van de Distributeur The Cloverfield Paradox. De Commercial was ten tijde van de uitzending op televisie door de Distributeur geclassificeerd op 9 jaar vanwege Angst. De Omroep heeft de commercial uitgezonden tussen 20.00 uur en 22.00 uur.

De film waarop de Commercial betrekking heeft, was ten tijde van de uitzending geclassificeerd op 16 jaar vanwege Geweld met de toevoeging van Grof Taalgebruik. De film gaat over een groep wetenschappers die rond een planeet cirkelen op voet van oorlog.

3. De klacht

De klacht heeft betrekking op de inhoudscategorie Angst.

Klaagster was met haar kinderen, waarvan de jongste 9 jaar was, aan het kijken naar The Voice of Holland dat door de Omroep werd uitgezonden. Tijdens de reclame onderbreking werd ineens de Commercial getoond. De gezelligheid sloeg om in angst en ten dele paniek. Hun jonge kinderen werden ineens meegezogen in een hele heftige en angstige Commercial voor een nieuwe horrorfilm over buitenaards leven de bemanning van een ruimteschip wordt aangevallen. Klaagster begrijpt de plaatsing van een dergelijke Commercial tijdens een programma dat geschikt is voor alle leeftijden in het geheel niet. Zij verwachtte geen horror-reclame tijdens een programma dat geschikt is voor alle leeftijden. Haar kinderen zijn hier angstig van geworden.

4a. Het verweer van beklagde sub a. (de Omroep)

In het verweerschrift voert de Omroep, zakelijk weergegeven, het volgende aan.

Op grond van artikel 1.1. van het Algemeen Reglement van het NICAM wordt een Audiovisueel Product (en een daarvan afgeleid product als een trailer of Commercial) voor de uitzending door de daartoe bevoegde codeurs van de Omroep geclassificeerd, tenzij er sprake is van een eerdere classificatie van een bij het NICAM aangesloten partij.

In dit geval is de Commercial in overeenstemming met het Algemeen Reglement van het NICAM voor het eerst door (de codeurs van) de distributeur geclassificeerd. De Distributeur is aangesloten bij het NICAM. Het resultaat van de classificatie is door de Distributeur opgenomen in de database van het NICAM. Op grond van artikel 4 lid 1 van het Algemeen Reglement heeft de Omroep deze classificatie overgenomen en is zij geheel te goeder trouw overgegaan tot openbaarmaking van de Commercial. De Omroep heeft de classificatie van het hoofdproduct, The Cloverfield Paradox, bij aanvang van de openbaarmaking vertoond.

De Omroep verzoekt de Klachtencommissie om de klacht jegens haar geheel ongegrond te verklaren. De Commercial is immers in overeenstemming met het Algemeen Reglement te goeder trouw uitgezonden.

4b. Het verweer van beklagde sub b. (de Distributeur)

De Distributeur heeft voorafgaand aan de zitting per e-mail laten weten dat zij van mening is dat de Commercial de classificatie 12 jaar had moeten krijgen. Nu de gebeurtenissen in de Commercial zich duidelijk afspelen op een ruimteschip is er geen sprake van een alledaagse omgeving en komt zij derhalve niet uit op de classificatie 16 jaar.

5. De mondelinge behandeling ter zitting

Tijdens de mondelinge behandeling heeft de Distributeur haar standpunt nader toegelicht en gehandhaafd.

De Distributeur herhaalt op de zitting dat de commercial niet juist is geclassificeerd. De classificatie had moeten uitkomen op 12 jaar. In eerste instantie is door de codeur

aangegeven dat in de betreffende Commercial voor de film The Cloverfield Paradox (met de ondertitel "Ava") zeer angstige mensen voorkomen met wie het niet goed afloopt alsmede griezeleffecten (niet hevig). Daarnaast heeft de codeur aangegeven dat de angstwekkende scenes zich 'nooit' afspelen in een alledaagse omgeving. Dit leidt binnen Kijkwijzer tot de classificatie 9 jaar vanwege angst.

Tijdens de zitting worden de vragen in de angstcategorie met de Distributeur doorgenomen. De Distributeur geeft aan dat de classificatie uit zou moeten komen op 12 jaar vanwege angstwekkende beelden. De distributeur geeft aan dat in de commercial zeer angstige mensen te zien zijn met wie het niet goed afloopt. Zo is in de Commercial een vrouw te zien op een soort scherm of achter glas die zeer angstig te noemen is, ze huilt en lijkt in paniek. Uit de Commercial blijkt niet dat het goed met haar afloopt.

Daarnaast bevat de Commercial, anders dan de codeur in eerste instantie heeft gescoord, wèl hevig griezeleffecten. In de vraag 3.4.2 "Zijn de griezeleffecten hevig?" staat omschreven dat hevige griezeleffecten zo intens zijn dat de kijker er moeilijk afstand van kan nemen. Bij hevige griezeleffecten gaat het vaak om situaties waarbij iets verschrikkelijks gebeurt of staat te gebeuren. De distributeur is van mening dat door de griezelige beelden en de geluidseffecten in de commercial de indruk wordt gewekt dat er iets verschrikkelijks staat te gebeuren. Deze vraag had derhalve met '1 keer of vaker' dienen te worden beantwoord.

In de Commercial komt volgens de Distributeur geen verwonding, lijk of zelfverminking voor. Verder geeft de Distributeur aan dat de angstwekkende scenes zich niet afspelen in een Alledaagse Omgeving. Er is duidelijk sprake van een futuristische omgeving. Ook is duidelijk te zien dat het zich afspeelt op een ruimteschip. Tot slot zijn er in de Commercial geen onrealistische personages te zien.

6. Het oordeel van de Klachtencommissie

De Klachtencommissie stelt vast dat de klacht in behandeling kan worden genomen en overweegt daarover als volgt.

Toepasselijke bepalingen uit het reglement

Artikel 1.1. Algemeen Deelreglement televisie Luidt:

De Aangeslotene, die verantwoordelijk is voor de openbaarmaking van het Audiovisueel Product, classificeert dit met behulp van het Classificatiesysteem. Indien er reeds een classificatie op het Audiovisueel Product rust, is artikel 4 Algemeen Reglement van toepassing.

Artikel 4.1. Algemeen Deelreglement luidt:

Indien er sprake is van een eerdere Classificatie op het Audiovisueel Product neemt de Aangeslotene deze in principe over. De Aangeslotene kan te goeder trouw overgaan tot openbaarmaking van het Audiovisueel Product. De Aangeslotene mag zich op het bepaalde in dit artikel beroepen indien er een

klacht wordt ingediend naar aanleiding van de openbaarmaking van het Audiovisueel Product en draagt de bewijslast.

Artikel 8.1. Deelreglement Televisie luidt voor Tv-Commercials:
De Media-instelling zal de Commercial uitzenden in overeenstemming met de Classificatie daarvan.

8.2 Deelreglement Televisie luidt voor Tv-Commercials:
De Media-instelling zendt de Commercial met de leeftijdsclassificatie 'let op met kinderen tot 12 jaar' niet uit tussen 06.00 en 20.00 uur (plaatselijke tijd) en de Commercial met de leeftijdsclassificatie 'let op met kinderen tot 16 jaar' niet uit tussen 06.00 en 22.00 uur (plaatselijke tijd).

De inhoudelijke behandeling van de klacht

Om de classificatie van de Commercial vast te stellen, past de Klachtencommissie het huidige classificatieformulier toe op de Commercial. De onderhavige klacht heeft betrekking op de categorie Angst. De Klachtencommissie overweegt daarover als volgt.

Angst

Angstige mensen

In vraag 3.1.1 en de toelichting is het volgende vermeld: 'Komen er beelden van zeer angstige mensen voor?'

Onder zeer angstig wordt verstaan: mensen die overduidelijk zichtbaar angstig zijn met fysieke kenmerken als zweten, trillen, gillen, huilen, paniek, sprakeloosheid, massahysterie, schreeuwen en in shock raken. Mensen kunnen zeer angstig zijn als gevolg van ongelukken, (natuur)rampen of oorlogen of als gevolg van geweldsacties van andere wezens (mensen, mensachtigen, fantasiewezens of dieren) of dreigingen daarvan.

De Distributeur heeft deze vraag met '1 keer of vaker' beantwoord. De Klachtencommissie kan zich hierin vinden. In de Commercial is onder meer een vrouw op een scherm of achter een glas te zien die tegen iemand buiten beeld praat. Ze zegt dat diegene zo snel mogelijk naar zijn of haar kinderen moet gaan. Deze vrouw is zichtbaar in paniek.

Vraag 3.1.2 'Loopt het met de zeer angstige mensen steeds, dus in alle gevallen, direct goed af?' beantwoordt de Klachtencommissie, net als de Distributeur, met 'nee'.

Griezeleffecten

In vraag 3.4.1 en de toelichting is het volgende vermeld: 'Komen er griezeleffecten in de productie voor?'. Onder griezeleffecten wordt volgens de toelichting op deze vraag verstaan alle elementen waarmee angst en/of weerzin bij de kijker kunnen worden opgewekt. Griezeleffecten kunnen het gevolg zijn van acties van levende wezens (mensen, mensachtigen, fantasiewezens of dieren) of van bovennatuurlijke krachten. Griezeleffecten kunnen meer of minder hevig zijn. De Klachtencommissie

beantwoordt deze vraag met '1 keer of vaker'. In de Commercial zijn verschillende griezeleffecten te zien.

Ter zitting heeft de distributeur verklaard dat er bij nader inzien ook sprake is van hevige griezeleffecten en dat vraag 3.4.2 ("Zijn de griezeleffecten hevig?") met '1 keer of vaker' had moeten worden beantwoord. De klachtencommissie kan zich hierin vinden.

In de toelichting bij deze vraag staat dat hevige griezeleffecten zo intens zijn dat de kijker er moeilijk afstand van kan nemen. Bij hevige griezeleffecten gaat het vaak om situaties waarbij iets verschrikkelijks gebeurt of staat te gebeuren.

In de Commercial komen verschillende hevige griezeleffecten voor, zoals een arm los van een romp, een gillende man op een rooster en de scene waarin te zien is dat een slijmachtige substantie iemands keel bereikt. Dit in combinatie met de onheilspellende muziek maakt dat de kijker de indruk krijgt dat er iets verschrikkelijks gebeurt of staat te gebeuren.

Verwondingen (vraag 3.5.1.), lijken (vraag 3.6.1.) en zelfverminking (vraag 3.8.)
Deze vragen zijn door de Distributeur met 'nooit' beantwoord. Hierin kan de Klachtencommissie zich vinden nu deze elementen niet voorkomen in de Commercial.

Realisme

In vraag 3.12.1 en de toelichting is het volgende vermeld: 'Spelen de angstwekkende scènes zich af in een alledaagse omgeving?'. Het gaat bij deze vraag alleen om de omgeving waarin de angstwekkende scènes zich afspelen, niet om de gebeurtenissen en personages. Voorbeelden van een alledaagse omgeving zijn: een dorp of stad, een huis, school, laboratorium of ziekenhuis.

Voorbeelden van een niet-alledaagse omgeving zijn: een overduidelijke fantasiewereld, zoals een sprookjeskasteel of piratenschip
een ver verleden of in de overduidelijke toekomst, zoals in ridderfilms, kostuumdrama's of ruimteschip

De Klachtencommissie is van oordeel dat niet kan worden vastgesteld dat de angstwekkende scènes zich afspelen in een alledaagse omgeving. Hoewel niet zondermeer kan worden vastgesteld waar die scènes zich dan wel afspelen, kan naar het oordeel van de Klachtencommissie door de inrichting van de ruimten waar die scènes zich afspelen, zoals de ruimte waarin de arm van de man door een wand wordt gezogen en de ruimte waarin een slijmachtige substantie iemands keel bereikt, niet zondermeer worden vastgesteld dat de angstwekkende situaties in de Commercial zich afspelen in een alledaagse omgeving. Derhalve beantwoordt de Klachtencommissie vraag 3.12.1. met 'nooit'.

Vraag 3.12.2 (komen er één of meer onrealistische personages voor in de angstwekkende scènes?) heeft de Distributeur met 'nee' beantwoord. Onrealistische personages wijken van gewone mensen of gewone dieren af door een ongewoon uiterlijk of door zeer bijzondere eigenschappen. Zij kunnen bijvoorbeeld op eigen kracht vliegen of zichzelf veranderen. Nu de personages, die in de Commercial

figureren geen ongewoon uiterlijk hebben, en zelf niet anders handelen dan normale mensen dat zouden doen, kan de Klachtencommissie zich vinden in de beantwoording van deze vraag door de distributeur met 'nee'. De slijmachtige substantie beschouwt de Klachtencommissie niet als een personage

De overige categorieën zijn op de Commercial niet van toepassing.

Conclusie

De classificatie van de Commercial dient naar het oordeel van de Klachtencommissie derhalve uit te komen op 12 jaar op basis van angst.

De classificatie 12 heeft als consequentie dat de Commercial conform artikel 8 lid 2 Deelreglement Televisie na 20.00 uur mag worden uitgezonden.

De classificatie van de Commercial heeft Beklaagde sub a. overgenomen van Beklaagde sub b. De Klachtencommissie is van oordeel dat hiermee sprake is van een situatie, zoals opgenomen in artikel 4 Algemeen reglement dat handelt over de zogenaamde 'eerste classificatie'. Nu er geen aanwijzingen zijn van het tegendeel gaat de Klachtencommissie uit van de goede trouw van de Omroep. Dat betekent dat de Omroep van de classificatie mocht uitgaan en deze mocht overnemen. De Klachtencommissie zal de klacht jegens de Omroep daarom ongegrond verklaren.

Gelet op het hiervoor overwogene beslist de Klachtencommissie als volgt.

7. De beslissing van de Klachtencommissie

7 a. De beslissing van de Klachtencommissie ten aanzien van Beklaagde sub 1
De Klachtencommissie verklaart de klacht van Klager jegens de Omroep ongegrond.

7 b. De beslissing van de Klachtencommissie ten aanzien van Beklaagde sub 2
Gelet op het hiervoor overwogene acht de Klachtencommissie de klacht jegens de Distributeur in zoverre gegrond, dat de Commercial onjuist is geclassificeerd. De classificatie van de Commercial had moeten uitkomen op **12 jaar op basis van angst**.

Herclassificatie

De Distributeur dient, voor zover zij dat niet reeds heeft gedaan, de classificatie van de Commercial in de database van het NICAM **binnen drie werkdagen** na de datum van deze uitspraak aan te passen op 12 jaar op basis van Angst. Deze klacht heeft betrekking op de commercial van The Cloverfield paradox met als ondertitel 'Ava'. In de database staan nog 6 commercials voor The Cloverfield Paradox. De klachtencommissie geeft de Distributeur in overweging om op basis van deze uitspraak ook na te gaan of de classificatie van de andere commercials zou moeten worden aangepast.

Aanpassen 'productietype'

Thans heeft de distributeur in de Kijkwijzer database bij 'productietype' aangegeven dat er sprake is van een 'trailer'. De distributeur dient het 'productietype' aan te passen in 'Commercial'.

Met 'trailer' wordt bedoeld een vooraankondiging van een (op beelddrager vastgelegd) Filmwerk op Dvd of in de bioscoop. Dit staat beschreven in het Deelreglement Filmwerk onder 'definities'. In dit geval is sprake van het 'productietype' Commercial. Een commercial is een Audiovisuele reclame-uiting, waarin een Audiovisueel product wordt aangeprezen. De definitie van Commercial staat beschreven in het Deelreglement Televisie onder 'definities'.

Boete

De Klachtencommissie gaat niet over tot het opleggen van een boete aan de Distributeur, nu aan de Distributeur de mogelijkheid om in de bemiddelingsfase de classificatie aan te passen is onthouden.

Beroep

Partijen hebben de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep van het NICAM, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld. Het beroepschrift dient binnen vier weken na dagtekening van de uitspraak van de Klachtencommissie schriftelijk bij de secretaris van de Commissie van Beroep te worden ingediend.

Hilversum, 26 april 2018